

Bijlage: Reactie van het college op Bijlage1 'Klachten n.a.v. de herinrichting, de indeling en schouw' bij de brief van de Ombudsman 'Klachten en bevindingen inzake markt Waterlooplein' van 11 mei 2022

A: Klachten n.a.v. de herinrichting

- 1. Bomen geplant staan pal voor kramen en zelfs in een kraamte en op sommige plaatsen is bij de bestrating geen rekening gehouden met de verplichte, standaard kramen van 4 meter.*
- 2. Aan de kant van de Mozes en Aaronkerk is op marktplekken tegelijkertijd een stoep bedacht en ook gemaakt. Kostbare aanvullende correctiewerkzaamheden moeten worden geregeld om de fouten te compenseren: ondernemers wordt gevraagd hun vergunning (m.b.t. aantallen m²) aan te passen;*
- 3. Aan de kant van de Zwanenburgwal is op 1 maart de bestrating niet klaar waardoor deze marktplekken niet kunnen worden gebruikt. Het resultaat is een markt met "gaten": niet gezellig en dus minder aantrekkelijk voor bezoekers.*
- 4. Bij het gebruik van de boxen blijken velen op verschillende plaatsen te lekken en niet geschikt voor voorraadopslag; de bedrijfsvoering van de ondernemers wordt gedurende enkele weken hierdoor ernstig verstoord en de marktondernemers zelf fysiek en mentaal extra belast.*

Reactie van het college

1. In het Definitief Ontwerp (DO) voor de herinrichting van het plein is het aantal en de plaats van de bomen bepaald. Een DO dat met inbreng van bewoners en kooplieden tot stand is gekomen. In co-creatie met de marktvereniging is de marktplattegrond opgesteld, waarbij dit DO en dus die bomen uitgangspunt waren voor het intekenen van de plaatsen. Slechts in een geval is een markeringssteen verkeerd geplaatst. Dit is hersteld.
2. Er is geen sprake van dure correctiewerkzaamheden. Voorafgaand aan de indeling is vastgesteld dat de stoeptreden niet kunnen meetellen in de bepaling van de diepte van de grondplaats. Het tarief voor die plaats is direct aangepast en er is geen sprake van aanpassing van vergunningen. Zij die de plaatsen hebben gekozen hebben direct de juiste vergunning met de juiste prijsstelling gekregen.
3. Aan de Zwanenburgwal ligt een bovengrondse elektraleiding van Liander die gebruikt is voor de bouwkeet. Ontmanteling door Liander kan lang duren (grote drukte) en wordt niet door de gemeente bepaald. De plek is veiliggesteld en afgezet. Zodra dit is opgelost kan weer volledig over de plaats beschikt worden. Het betreft een nazorgpunt na de herinrichting.
4. Noodgedwongen zijn de boxen ter plaatse afgewerkt. Dat heeft helaas geleid tot problemen met lekkage. Die problemen zijn inmiddels verholpen. Daar waar dit tot directe schade heeft geleid, is dat direct vergoed. Natuurlijk heeft dit voor ondernemers vervelende situaties opgeleverd.

5. *De door de gemeente bestelde wind- en regenzeilen passen niet waardoor nieuwe moeten worden besteld voor circa € 80.000.*
5. Op verzoek van de kooplieden worden de zijzeilen verlengd en wordt ook het luifelzeil aan beide kanten verlengd. Die kosten neemt de gemeente voor haar rekening. Het bedrag van 80.000,- euro komt ons niet bekend voor in dit verband.
6. *De hydraulische sluiting van de boxen hapert regelmatig. Hierdoor kunnen marktondernemers hun box regelmatig niet sluiten en moeten zij na een werkdag wachten tot iemand uit Wognum (!) arriveert om het euvel te verhelpen. Marktondernemers hebben tijdens de voorbereidingen van het ontwerp van de boxen erbij de gemeente op aangedrongen naast een gevoelig hydraulisch sluitsysteem ook een handmatig mechanisme in de boxen aan te brengen. Met deze inbreng is niets gedaan.*
6. Bij 6 van de 34 boxen hebben zich kinderziektes voorgedaan in het elektrisch deel van de hydraulische luifel. Deze problemen zijn verholpen. Storingen doen zich nog wel voor bij twee boxen bij het openen en sluiten en deze worden veroorzaakt door verstoringen in frequentie van de afstandsbediening. Om dit op te lossen en om dit te voorkomen bij andere boxen, worden alle zenders (voor de afstelling van de frequentie) vervangen. De bestelling is geplaatst. Wanneer een storing zich voordoet na aan het einde van de marktdag, dan moet de monteur van de leverancier worden opgeroepen. De leverancier is in Wognum gevestigd en heeft dus reistijd. Dat is vervelend. De boxhouders zijn wel degelijk betrokken bij het opstellen van de specificaties en eisen aan de boxen. Tot op detailniveau. De box beschikt ook over een handbediening, maar die is voor noodsituaties. De handbediening vraagt ook nog de nodige handelingen die tijd kosten en heeft tot gevolg dat het hydraulisch systeem gereset moet worden voor volgend gebruik. Vanuit dat oogpunt heeft het heeft de voorkeur storingen eerst op te lossen met de inzet van een monteur.
7. *"Vooral niet luisteren naar mensen met praktijkervaring; ambtenaren achter een bureau denken het veel beter te weten", is een veel gehoorde klacht over het gedrag van de gemeente op de markt.*
7. Wat betreft de nieuwe marktboxen zijn de praktijkervaringen van de marktondernemers zeker betrokken bij het opstellen van de specificaties. Het echter niet altijd mogelijk om de inbreng integraal over te nemen, omdat meerdere belangen moeten worden meegewogen. Bezoekers, bewoners maken ook gebruik van de markt en de openbare ruimte waarin de markt plaatsvindt. Ook op de markt zelf zijn meerdere opvattingen over wat het beste is

8. *Parallel aan de herinrichting van het Waterlooplein zou een verbouwing van de begane grond van het stadhuis plaatsvinden. Verschillende horecagelegenheden, specifieke Amsterdamse bedrijfjes en Amsterdamse producten zouden er komen: een levendige en bedrijvige omgeving. Deze bestemming van de plint is door de gemeente aan ondernemers drie jaar terug toegezegd. Wie nu vanaf het Waterlooplein naar het stadhuis kijkt ziet een donkere gevel, achter de ramen gebeurt niets, voelt een kille wind en ziet alleen stevig doorstappende wandelaars: op deze donkere, stille, kille plek (voorheen door de marktondernemers ook wel "klaagmuur" genoemd) wil niemand graag zijn. Marktondernemers was dus aan deze kant van het stadhuis een aantrekkelijk, levendig vooruitzicht voorgespiegeld en sommigen hebben daarom met dit perspectief voor ogen juist dichtbij die stadhuiskant hun plek gekozen. Deze ondernemers komen nu bedrogen uit: geen aanloop en een en al kilte. Faillissementen dreigen, zo heeft het bestuur van Marktvereniging aangekondigd. Men klaagt o.a. over het feit dat de gemeente weggijkt van de eerder gewekte verwachtingen en van de nu ontstane problemen. Compensatie, bijvoorbeeld in de vorm van een verlaging van de afdracht aan de gemeente, vindt men in deze situatie voor de hand liggen, maar men wil in een gesprek eerst dat de gemeente het probleem en haar eigen aandeel hierin onderkent. Het laatste bericht is dat de gemeente een nieuwe Europese aanbesteding gaat starten. Dit betekent dat het nog zeker 1,5 á 2 jaar duurt voordat enige levendigheid aan die kant van het stadhuis ontstaat.*

om te doen. Bovendien zijn er soms beperkingen in waar nog inbreng mogelijk is; zo is met de Marktvereniging afgesproken dat aanpassingen aan de opstelling van kramen en boxen op markt mogelijk is binnen het kader van de vastgestelde maaiveldinrichting.

8. De gemeente had graag de verbouwing van de plint al gerealiseerd. Door corona zijn die plannen ernstig vertraagd. Daarmee zijn de plannen niet van de baan. Huurders die tijdens de coronaperiode geen contracten konden aangaan, tonen nu weer concrete belangstelling. De marktkooplieden zijn hierover regelmatig geïnformeerd. Dat ondernemers rond de indeling van de markt en dus bij de keuze van hun plek een aantrekkelijke en levendige plek bij start van de markt is voorgespiegeld, is een onjuist weergave van de feiten. Dat laat onverlet dat situatie aan de zijde van het Stadhuis voor de ondernemers niet makkelijk is. En daarvan wordt zeker niet weggekeken door de gemeente. Er wordt in overleg met de ondernemers naar een (tijdelijke) oplossing gezocht. De donkere ramen van het Stadhuis zijn inmiddels van een fototentoonstelling met historische beelden van het Waterlooplein beplakt. Ook zijn in overleg met de marktvereniging twaalf plantenbakken geplaatst en wordt tijdelijk ruimte gegeven om koopwaar uit te stallen tegen het stadhuis om die zijde van de markt wat extra onder de aandacht te brengen.

9. *De vele inrichtingsfouten, de negeerde inbreng tijdens de vele inspraakavonden en bijeenkomsten, de niet waargemaakte beloftes en tegenvallende omzetten leiden tot stress bij de ondernemers; zij typeren de gedragingen van de gemeente als ziekmakend. Naast ziekteverschijnselen komt erge boosheid voor en ook gevoelens van murw geslagen zijn.*

9. Dat de periode van herinrichting van het Waterlooplein en de verhuizing naar de nieuwe markt tot stress kunnen leiden, is begrijpelijk. Zeker na een periode waar corona voor de nodige spanningen heeft gezorgd. Het handelen van de gemeente als ziekmakend typeren gaat erg ver. Niet alles wat niet goed gaat is de gemeente te verwijten. Tegelijkertijd neemt het college deze signalen wel serieus en kijkt telkens wat de gemeente beter kan doen.

B: Klachten inzake de indeling

Marktondernemers hebben zich beklaagd over het feit dat de gemeente op het Waterlooplein bij de indeling per 1 maart het anciënniteitsbeginsel (waarbij geldt dat degene met de oudste rechten als eerste een plek mag kiezen op de markt) anders is gaan toepassen: namelijk niet één anciënniteitslijst voor de gehele markt is gehanteerd, maar deellijsten per soort marktplek zijn geïntroduceerd. Dus afzonderlijke voor box-, kraam-, grond- en consumptieplekken. Bestaande rechten en posities op de huidige anciënniteitslijst veranderen door deze veranderde vernieuwde werkwijze zodra een ondernemer overstapt naar een andere pleksoort: men komt dan onderaan die deellijst te staan.

Een woordvoerder van de gemeente meldt in eerdergenoemd artikel in de Telegraaf dat de gemeente bij de indeling van de nieuwe markt rekening heeft gehouden met de vergunde plaatsen die ondernemers hadden op de oude markt. "Niet alleen hun anciënniteit is daarbij gerespecteerd, maar ook het aantal vergunde meters ruimte en de soort plaats die ze innamen". De woordvoerder vertelt hier de helft van het verhaal volgens de marktondernemers; en dus de halve waarheid. Niet wordt verteld dat bij overstap naar een andere pleksoort na 1 maart 2022 wel degelijk door het werken met deellijsten de anciënniteit van de ondernemer wijzigt. Halve waarheden vertellen verwoorden marktondernemers als 'liegen'. En "liegen" is een term die de Ombudsman regelmatig hoort als marktondernemers spreken over (medewerkers

Reactie van het college

De Marktverordening laat ruimte aan het college om dit te doen. De motivatie om met deellijsten te werken komt voort uit de wens van het bestuur om zowel recht te doen aan de soort plaats die een marktondernemer innam op de oude markt, als aan het aantal vergunde meters op de oude markt en binnen dat geheel ook de anciënniteit toe te passen. Geen gemakkelijke stapeling van doelen, maar wel gericht op een zo goed mogelijke overgang voor ondernemers van de oude naar de nieuwe markt en in lijn met de door het college voorgestelde wijziging van de Marktverordening voor herindelingen.

De opgebouwde rechten van de ondernemer, de soort plaats die hij heeft en de vergunde meters, hebben in de overgang van de oude naar de nieuwe markt zwaar gewogen. Het behoud daarvan is gesteld boven het belang van een ondernemer die van soort plaats wil wisselen.

Het verhaal van de woordvoerder is correct. Het is onjuist dat na 1 maart 2022 iets verandert aan de anciënniteit als wordt overgestapt op een andere plaats.

De interpretatie van het woord liegen laat het college op het conto van de Ombudsman. Het college is van mening dat de Ombudsman de beoordeling van de (medewerkers van) de gemeente dient te staven of niet in een brief hoort op te nemen.

van) de gemeente.	
<p>C: Klachten over de schouw: Wat is wel/niet "toeristenmeuk"?</p> <p><i>De gemeente heeft aangekondigd op vrijdag 22 april te starten met "een schouw" van de markt, waarbij door veldwerkers een vragenlijst wordt ingevuld, foto's worden gemaakt en ondernemers om een handtekening wordt gevraagd. De ondernemers maken zich zorgen over deze werkwijze: ze zijn niet betrokken geweest bij de opstelling van de vragenlijst en kennen de definities niet die worden gehanteerd. Het enige wat de marktondernemers horen vanuit Economische Zaken is dat de gemeente van "de toeristenmeuk" af wil. Maar wat is "toeristenmeuk"? En wie bepaalt dat? Deze overrompelende en inhoudelijk vage aanpak leidt tot onzekerheid.</i></p> <p><i>Uitstel van de schouw tot na de opening zou niet kunnen: dat zou te veel geld kosten, zo is door de gemeente aan de voorzitter van de Marktvereniging gemeld. Voor de ondernemers is dit niet te begrijpen: "In de afgelopen maanden was er wel geld om fouten van ambtenaren weg te poetsen en nu niet voor uitstel van deze schouw?"</i></p> <p><i>Marktondernemers die "toeristenmeuk" verkopen krijgen vier jaar de tijd om de omslag te maken naar een andere branche. Al lange tijd steekt het de marktondernemers dat de huidige toeristenwinkels in de binnenstad van Amsterdam wel mogen blijven (op basis van een zogenoemde sterfhuisconstructie), maar dat dit niet geldt voor marktondernemers. Zij zijn aan een 4-jaartermijn gebonden om hun verkoopwaar aan te passen. Zij voelen zich t.o.v. winkeliers ongelijk behandeld, waardoor in hun beleving het gelijkheidsbeginsel in het geding is.</i></p>	<p>Reactie van het college</p> <p>Zowel in de bestuurlijke uitgangspunten voor de themamarkt als in de Nota van beantwoording op de inspraak wordt toeristisch aanbod duidelijk en specifiek benoemd. Er is voor de themamarkt Waterlooplein een uitgebreide en specifieke branchelijst opgesteld. Deze is op basis van de inspraak en de bespreking in de stadsdeelcommissie aangepast en uitgebreid. Koopliden met een aanbod dat niet op die lijst staat, voldoen niet aan het thema en vallen dus onder de overgangsregeling. Het gaat dus niet alleen om aanbieders van toeristische producten. De term toeristenmeuk is geen nette en correcte benaming van het assortiment van toeristische producten.</p> <p>Het uitstel van de schouw kent andere overwegingen dan de financiële, zie de beantwoording op vraag 6 van de schriftelijke vragen van lid Kreuger.</p> <p>Er zijn meerdere uitspraken gedaan door rechters en de Raad van State over het beëindigen van vergunningen en het wijzigen van vergunningsvoorwaarden in het algemeen. De consistente lijn daarin is dat als een vergunning een beperkte looptijd heeft de houder er in principe van uit moet kunnen gaan dat geen tussentijdse wijziging of beëindiging zal plaatsvinden, tenzij sprake is van onvoorzienbare omstandigheden. Indien er sprake is van een vergunning voor onbepaalde tijd, dan moet de houder er rekening mee houden dat op enig moment wijziging van omstandigheden en wijziging van beleid daar wel aanleiding toe kunnen geven. Daarbij dient het bestuur wel een overgangsperiode in acht te nemen die in elk geval voldoende is om gedane investeringen af te schrijven of anderszins nadeelcompensatie te bieden. Daar wordt met de overgangsperiode van vier jaar aan voldaan.</p> <p>De aanpak voor winkelpanden is niet vergelijkbaar met die voor de markten, omdat een vergunningstelsel andere mogelijkheden</p>

	<p>biedt dan een bestemmingsplan. De gemeente heeft met het bestemmingsplan winkeldiversiteit het aantal toeristische winkels bevroren. Daarvoor is gekozen omdat als de bestemming van een pand afgehaald zou worden, de gemeente de pandeigenaar planschade moet betalen. Daarnaast heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen om de panden die niet voor deze toeristische functie wordt gebruikt uit het bestemmingsplan te halen. Ook is de gemeente met eigenaren in gesprek over waar deze functie kan worden teruggedrongen.</p>
--	---